

Událost jako „inkarnace“

Jestliže reinterpreтуjeme myšlenku „inkarnace“ (po jejím křesťanském, tj. theologickém upravení a zpracování) tak, že jí použijeme jako vodítko pro chápání „události“, budeme mít příležitost napořád zjišťovat, jak jsme dosavadní myšlenkovou tradicí, do které jsme se narodili a v které jsme vyrůstali, v které se rozvíjelo naše myšlení a v které jsme napořád byli utvrzováni „těmi druhými“, ba dokonce i vlastními učiteli vysoké myšlenkové úrovně, tedy jak jsme nevědomky a někdy i proti své vůli tlačeni k tomu, že onu myšlenku inkarnace zplošťujeme, degradujeme, zbavujeme jejího „ostří“ a tak vlastně zneškodňujeme. Tomu všem ovšem bohužel napomáhají theologové sami, kteří dělají všechno možné pro to, aby zabránili filosofům, ale de facto také vědcům a vůbec i všem evropsky poznamenaným, filosoficky ani theologicky neškoleným lidem, aby tuto myšlenku zapracovali do svého každodenního myšlení. Mám za to, že tady je před současnou filosofií (současnými filosofi) obrovský úkol: na myšlenkovém modelu „události“ vyzkoušet a zpracovat různé způsoby „uchopení“ události jako čehosi vsutku jedinečného, co se sice také opakuje, ale co si ono opakování podřizuje své n opakovatelnosti a jedinečnosti. Námitky, že jde zase jen o pouhou abstrakci, jsou založeny na neporozumění a nedorozumění: když řekneme, že každá skutečná (pravá) událost je jedinečná, neznamená to, že „jedinečnost“ jako cosi abstraktního je všem událostem společná, tedy že tato údajná „jedinečnost“ je vlastně cosi „uniformního“. Je to podobné tomu, jako bychom řekli, že to základní, čím se každá událost vyznačuje a co z ní činí událost, je to, že se děje, že se stává, odehrává – a pak bychom z toho chtěli vyvodit, že ono „dění“, ono „stávání se“ je čímsi uniformním a stále stejným neproměnným – vposledu pak nedějícím se. Tedy že sama dějovost je nedějová; právě na tomto místě se ukazuje, jak známý argument, že „chození“ samo nechodí, v sobě skrývá hlubokou vadu a že nemůže být aplikován ve všech souvislostech a situacích. Když to např. Heidegger uplatňuje na vztah mezi bytím a jsoucím, může to v něčem pomoci jistému pochopení, ale musíme stále vědět, že to je v nejlepším případě argumentum ad hominem, nikoli argumentem obecně platný. Abstraktní může být jen pojem, ale ne nějaká skutečnost, např. nějaké dění, nějaké událost a její – skutečná – událostnost. A problém pojmovosti není v abstraktnosti pojmů, ale leda v nevhodnosti určitého typu pojmovosti, tj. v pojmovosti zpředměťující a tedy zbavující příslušný intencionální model jeho časovosti a dějovosti. Jestliže platí, že každé „uskutečnění“ něčeho ještě nejsoucího nutně znamená „vtělení“ (Rádlova formulace, že „život je fatálně spjat s tělem“ platí i pro každou „pravou událost“), musíme každé skutečné (uskutečňující se, dějící se) události rozumět jako „inkarnaci“, „vtělení“, přičemž to vtělení i „tělo“ samo ovšem více nebo podléhá okolnostem a danostem, je na nich závislé – ale není z nich v úplnosti odvoditelné.

(Písek, 070723-6)